

Таким чином бачимо, що розвиток міжнародного повітряного права – це довготривалий процес, який має продовження і сьогодні.

Література

1. Бордунов В.Д. Міжнародне повітряне право / В.Д. Бордунов. – М.: Наукова книга, 2007. – 464 с.

2. Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень 1929 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/34994-konventsya-dlya-unfkats-deyakh-pravil-scho-stosuyutsya-mjnarodnih-povtryanih-perevezen-1929-r-varshavska-konventsya.html>

3. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://leksika.com.ua/16461118/legal/chikazka_konventsya_1944

4. Верещагін О.М. Міжнародне повітряне право: Проблеми міжнародно-правового регулювання повітряних сполучень / О.М. Верещагін. – М.: Міжнародні відносини, 1966. – 199 с.

5. Мовчан А.П. Міжнародне повітряне право / А.П. Мовчан. – М.: Наука, 1992. – 124 с.

УДК 347.85:347.23:523.4(043.2)

Гоголі С. Г., Процко М. М., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Миронець О. М., старший викладач

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА МІСЯЦЬ ТА НЕБЕСНІ ТІЛА

Великою популярністю серед української та іноземної еліти користується можливість придбати ділянку на Місяці або інших планетах Сонячної системи. На сайті Lunar Embassy в Інтернеті наводяться дані про порядок купівлі, ціну такої ділянки, а також імена тих, які вже придбали їх у власність. Серед них є: Людмила Кучма, Дмитро Табачник, група «Океан Ельзи», завод «Галактон» [1]. Серед іноземців це: Рональд Рейган, Арнольд Шварценеггер, Юрій Шевчук та інші відомі організації та особистості [2]. Отже, набуття права власності на вказані об'єкти є привабливим для покупців, що зумовлює актуальність правового аспекту правомірності купівлі-продажу ділянок на Місяці та інших небесних тілах Сонячної системи.

Відповідно до пункту 3 Декларації правових принципів, які регулюють діяльність держав по дослідженню і використанню

космічного простору від 13 грудня 1963 року, при дослідженні і використанні космічного простору держави повинні керуватися принципом, за яким космічний простір і небесні тіла не підлягають національному присвоєнню ні шляхом проголошення суверенних прав, ні через використання чи окупацію, ні будь-якими іншими засобами [3, с. 120-121].

Згідно зі статтею II Договору про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 року, космічний простір, включаючи Місяць та інші небесні тіла, не підлягають національному присвоєнню ні шляхом проголошення на них суверенітету, ні шляхом використання чи окупації, ні будь-якими іншими засобами [3, с. 89].

Окрім цього, існує так звана Угода про Місяць, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 5 грудня 1979 року, відповідно до пункту 2 статті 11 якої Місяць не підлягає національному присвоєнню проголошенням на нього суверенітету, ні шляхом використання чи окупації, ні будь-якими іншими засобами. Пункт 3 цієї статті зазначає, що поверхня чи надра Місяця, а також ділянки його поверхні чи надр або природні ресурси там, де вони знаходяться, не можуть бути власністю якої-небудь держави, міжнародної міжурядової або неурядової організації, національної організації або неурядової установи або будь-якої фізичної особи [4, с. 264].

Отже, на підставі зазначеного вище можна зробити висновок, що купівля-продаж ділянок на небесних тілах не є законною. Річ у тім, що для того, щоб продавати такі об'єкти, треба мати право власності на них, а виходячи з аналізу норм міжнародного космічного права жодна держава не має права проголосити будь-яке небесне тіло своєю власністю. Проте основною причиною сумнівних в юридичному розумінні правочинів є не лише відсутність правової обізнаності покупців з нормами міжнародного права. Причиною вказаної ситуації є колізія у тих же міжнародно-правових актах, які регулюють відносини набуття права власності на ділянку небесного тіла. Річ у тім, що Договір про космос, який передбачає, що жодне небесне тіло не підлягає національному привласненню, не позбавляє такого права фізичних та юридичних осіб.

Цим скористався у 1980 році громадянин США Деніс Хоуп. За законами штату Каліфорнія річ, яка не належить нікому, при відсутності інших претендентів може стати власністю того, хто першим заявить своє право на неї. Тому він подав заяву до відповідного департаменту Каліфорнії і отримав документальне підтвердження права власності на всі планети Сонячної системи та

ще на 53 космічних об'єкти окрім Землі та Сонця, повідомив США, Китай, СРСР, ООН, почекав три роки і розпочав продаж.

Відповідно до статті 11 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, яка була підписана 23 травня 1969 року та набула чинності 13 червня 1986 року, згоду держави на обов'язковість для неї договору може бути виражено підписанням договору, обміном документами, що становлять договір, ратифікацією договору, його прийняттям, затвердженням, приєднанням до нього або будь-яким іншим способом, про який домовились [5]. Пункт 2 статті 19 Угоди про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах встановлює, що ця Угода підлягає ратифікації державами, що її підписали. На сьогодні питання про ратифікацію Угоди про Місяць усіма державами світу залишається відкритим, хоча ведеться робота по його вирішенню на міжнародному рівні.

Договір про космос у частині 1 статті I визначає космічний простір, Місяць і всі небесні тіла «надбаням» [3, с. 230] усього людства, а також встановлює норму, відповідно до якої як дослідження, так і використання їх здійснюється лише на благо і в інтересах усіх держав. Отже, для того, щоб припинити незаконну купівлю-продаж небесних тіл необхідно вирішити вказану вище колізію у нормах міжнародного права.

Література

1. Терещенко О. Діти лейтенанта Шмідта вже на Місяці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/1000/1050/45205> – Сайт газети «Дзеркало тижня».

2. Новосвітній В. Космічний бізнес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/2375/art/15426.html>.

3. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла. Космічне право України. Збірник нац. і міжнар. правових актів / Упоряд.: І.П. Андрушко, О.В. Беглий; відп. ред. Н.Р. Малишева, Ю.С. Шемчушенко. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.

4. Международное космическое право: учебник / отв. ред. Г.П. Жуков, Ю.М. Колосов. – М.: Международные отношения, 1999. – 360 с.

5. Віденська конвенція про право міжнародних договорів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_118.